

С Т А Н О В И Щ Е

От доц. д-р Соня Георгиева

**Върху дисертационен труд на тема: „ВЛИЯНИЕТО НА МЕНТОРА ВЪРХУ
ПРОЦЕСА НА
ИНТЕГРАЦИЯ НА СТАЖАНТ-УЧИТЕЛИТЕ В
ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА“**

Разработката на Ница Хакмон докторант на катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика“ при Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград. за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“, Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика. По докторска програма „Теория на възпитанието и дидактика“ с научен ръководител: доц. д-р Красимира Марулевска обявена за: Официалната публична защита на дисертационния труд ще се състои на 15.12.2025 г. от 13:00 часа в зала 412 на УК 1. на ЮЗУ I.

От представените биографични данни за автора, става ясно, че Ница Хакмон е завършила гимназия Бар-Илан. След това придобива по-висока образователна степен - бакалавър по образование и директор на университета Бар Илан. Към част от квалификациите са и изпълнителен курс - д-р Мати Даган и д-р Буркш, университет Бар-Илан. Следава магистърска програма във филиал на Латвийския университет. Интересите на докторантката са в сферата на оценяването като инструмент за мотивация за постижения. Впечатлява фактът, че докторантката е и с ранг в Министерството на образованието: Ментор-треньор 9-ти клас, който е най-висок във висшестоящия управленски орган на образованието – Министерството. Също така приоритетно място в квалификацията на докторантката придобиват компютърните компетенции (учи в IBM) и разширява математическите си познания. Част от квалификациите са в Рош ха-Айн, Кфар Саба, Тел Авив, Нетания и други. Постепенно докторантът придобива награди за:

- Директор - за математика като „пчелен език“;
- Проект за менторство по време на ваканциите - съвместна молитва (по време на ваканциите) на публично място.
- Създаване на дневна зона в класната стая с цел развиване на лична и колективна отговорност.

- Алтернативи в оценяването - като лост за насърчаване на постиженията.
- Системно „двувъзрастово“ обучение.
- Изграждане на градуирана математическа програма.
- Въвеждане на задачи за математическо изпълнение.
- Учебно пространство - училищно свидетелство.
- Личен ангажимент - домът на възрастните хора.
- Създаване на учебни игри и др.

Трудовият опит и интересите на докторантката са свързани най-вече с:

- Преподавателска дейност в рамките на 32 години.
- Работа в различни училища за деца със специфични нужди и с широк спектър от типове население от най-нуждаещите се до най-утвърдените.

След като придобива широк кръгзор в условия на работа с деца на 14-15 години, докторантката споделя, че си е поставила си цел да работи на различни места, за да е полезна чрез инициативи с цел промени в учебния процес, които са насочени към намаляване на стреса сред учещите и предотвратяване на Бърнаут. С времето, тя е включена като активен член на управленския екип.

Декларирани са разнообразни социални роли в образователната сфера, някой от които са:

- в сферата на математиката – учител и координатор;
- компютърното обучение – координатор;
- координатор на ученици;
- директор на вътрешен отдел;
- отговорник на системата и др.

Споделени са, и доброволческа дейност и квалификационни курсове.

Биографичните данни докторантката, споделя и като лична история, която впечатлява с научените уроци и благодарността, към своя вдъхновител – нейната майка.

Преминавайки през трудности, тя стига до идея, която се явява фокус на научни търсения - ролята на ментора за „спасяване на човешкия капитал“. В представената разработка са дадени емпирични данни и обобщени резултати, доказващи професионалната устойчивост като резултат от стратегически ориентирани усилия.

Дисертационната разработка включва: увод, три глави, заключение и списък с 79 източника. Използваната литература включва печатни и интернет (8) източника на английски и иврит и е с обем 148 стандартно оформени страници.

Посоченият обем отговаря на изискванията за такъв вид разработка и е оформена в три глави, като:

- **Първа глава** – разглежда теоретичните основи на професионалната интеграция и менторството в подготовката на учители.
- **Втора глава** – посветена на дизайна на изследването със съответните части към него.
- **Трета глава** – представя и анализира емпиричните данни.

Следват:

- **Заклучението** – представя резултатите от изследователската работа, както и приносните моменти.
- **Изводите** – обобщават ключовите емпирични резултати.
- **Приноси** – в теоретичен и практичен аспект.
- **Препоръки** – аргументират подобряване на менторските практики в програмите за подготовка на новопостъпили учители в образователното пространство и отправят предложения към ръководни институции в контекста на доказаните резултати с практичен ефект.
- **Библиография** – в достатъчен брой на три езика, стандартно оформена.
- **Приложения** – онагледяват методическия инструментариум за реализиране на емпиричната част.

Началните страници са уводи и са посветени на актуалността на проблема и респективно неговата значимост. Вниманието е насочено най-вече към влиянието на ментора за приобщаването на стажант-учителя към

образователната система. Той се фокусира и върху качествената професионална изява на учителите. Не остават встрани и причините за трудната адаптация, като те се търсят най-вече във връзката между училищна среда, училището като институция и междуличностните отношения. Авторът фокусира вниманието си върху подкрепата, която би могъл да оказва менторът за приобщаването на стажант – учителя до пълната му адаптация.

Значимостта на изследователската тема корелира, както посочва и авторът на дисертационния труд с трудностите пред учителската професия в настоящата социална среда. Търсенията за преодоляване на разглеждания проблем се фокусират върху ролята на ментора двупосочно – в практически и в теоретичен аспект, с оглед подобряване на неговата подкрепяща роля.

Предвид така очертаната актуалност са дефинирани Обектът, Предметът, Целите и Задачите на изследването.

При оформяне на обекта и предмета са налице яснота и точност. Обектът очертава обхвата и границите на изследването, а предметът взаимозависимостта между субекти, които са във фокуса на научното търсене.

Целта е ориентирана качествено и детайлно, предвид съществените си компоненти, а задачите на изследването са дефинирани от нея. Те са шест на брой и обхващат изцяло спектъра на целта в нейната теоретична и практическа насоченост.

Още в описанието на задачите прави добро впечатление холистичният подход, който обхваща класически постановки, етимологични обяснения, психологически отражения и педагогически необходимости от практичен тип и постижения.

Задачите на изследването по един интересен начин се допълват от „изследователски въпроси“, които намирам за своеобразни, предвид преподавателския и менторски опит, който докторантката описва в биографичните данни. Те ориентират не просто към менторството, а към качеството му в цялост и най-вече в неговата резултативна страна.

В структурно отношение са налице правилно ориентирани и логически свързани последователности. В този контекст е и хипотезата – съответно задачите, произтичащи от нея. Те са хронологично посочени, съобразно

същността на разработката и очертават изискването към подобен тип работа за значим ефект с практическа стойност.

Методите са представени в два плана: такива, които са насочени към теоретичния изискуем анализ и други, които са подходящи за емпирично изследване – количествено и качествено.

Специално място е отделено на изследователския проблем (стр.4). Той е важен, но мисля, че разсъжденията се припокриват с аргуменцията, свързана с актуалността на дисертационния труд. Същото важи и за аргумента на автора, който следва (стр. 5, р.1-15)

Първа глава както вече бе отбелязано се разглеждат теоретичните основи на професионалната интеграция и менторството в подготовката на учители. Тук е налице обхванат анализ на моделите на менторството като акцентът е върху ролята на ментор-учителя с основните му роли. Представен е интересен и конструктивен подход, свързан с разбирането за преподаване от представяне на знания (най-общо казано), към взаимодействия на етична основа, с които се преодоляват утвърдени технократски модели. Добро впечатление прави, че докторантката очертава и положителните ефекти от установените стандарти, но в същото време тя намира как практиките, свързани с приобщаване на учителите към средата в училище, могат да се подобрят. Аргументацията почива на познаване на автори, които са утвърдени в теорията на кариерното развитие Reichel и Arnon, Zimmerman, Gavish and Friedman, Greenbank и др. Авторът на дисертацията отива и по далеч, като свързва разглеждания проблем с:

- обществените процеси, в които учителският статут е негативно променен;
- същността на учителската професия;
- възможните варианти за кариерно развитие;
- личностните качества, свързани с професионалните роли и как се оценява ефективното преподаване, като се позовава на утвърдени практики с устойчиви резултати сред които за изследване на емпатията, отзивчивостта и др.

Налице е убеждението, че това може да допринесе за защита от съществуващите рискови фактори главно от емоционално естество или както авторката споделя, културата в училище, заедно с подкрепящото лидерство имат „защитен ефект“. В този контекст следва представяне на

механизми на менторството, негови модели и пътеки за избягване на емоционалното изтощение на учителите-стажанти. Ретроспекцията на моделите е представена изчерпателно и коректно без да са спестени и факторите, които оказват негативен ефект.

Както самата авторка посочва, „Аналитичният фокус е насочен към установяване на степента, в която качествата на ментор-учителите влияят върху професионалната адаптация на стажант-учителите, към изследване на корелациите между демографските характеристики и резултатите от наставничеството, както и към проверка на връзката между ефективната интеграция и нивата на професионална удовлетвореност.“ Не е омаловажен и фактът, свързан с личностното и професионално развитие и институционалната и политическа подкрепа.

Намирам за удачно синтезираното обобщение в края на първа глава.

Втора глава – посветена на дизайна на изследването със съответните части към него. Извадката, включена в емпиричното изследване е представителна, а структурираната методика добре балансирана - два паралелни въпросника за групата на ментор-учители и за групата на стажант-учители, всеки от тях с по четири раздела за събиране на данни. Направено е описание към тях, от което е видна гарантирана валидност на данните за качеството на менторството. Взети са и мерки за надеждност според утвърдени стандарти и са предвидени проверки чрез коефициента на Кронбах за вътрешна консистентност. Относно събиране на данните е предвидено да е електронно чрез Google Forms и да се подава по имейл или чрез преки връзки. Анонимността е гарантирана. Анкетите са експортирани в Excel за статистическа обработка. Осигурените условия са подходящи за тестване на хипотезите, след реализиране на предвидените етапи за изследователската работа. Налице са предпоставки за количествен и качествен анализ. Обработка и анализ на данните е извършена в SPSS по триетапен план. Валидността на резултатите е гарантирана чрез конструирани и валидирани измерители - стандартизирани кодировъчните схеми, коефициентът на Кронбах, както и изготвен за целта описателен профил чрез честотни разпределения за категориални променливи и мерки за централна тенденция и разсейване за непрекъснати променливи. Следва анализ, преминаващ към дву и много променливи модели чрез корелации на

Пиърсън и множествена регресия за проверка на хипотези за връзки между:

- менторски компетентности;
- адаптация и удовлетвореност при контрол (с ANCOVA), с чиято помощ става възможно да се стигане до решение, чрез сравняване на резултати като бива изключено влиянието на други променливи. Предвидена е опция за структурно уравнително моделиране при наличие на индиректни ефекти. Както споделя авторът на разработката, „Подходът балансира прозрачност и аналитична дълбочина“, което намирам за резонно.

Представените две групи независими променливи могат да предположат задълбочен поглед върху разглеждания проблем. За целите на обективния и цялостен анализ са налице също и две групи зависими променливи - личностна и професионална адаптация и удовлетвореност от труда като индикатор за ангажираност и задържане в професията.

В резултата на изследователската работа е налице описателен портрет на групите. Нагледното представяне, чрез таблица и диаграма внасят точност и яснота на резултатите. Резултатите показват добре оформена група около своя лидер с превес на жени. Налице е задълбочен анализ на резултатите, предвид характеристиките на обучителите - ментори. Направен е и разграничителен анализ на менторите и стажантите, като са описани техни специфични характеристики, съотнесими към професията. В диаграма е видно чрез сравнителен анализ каква е „мисията“ на двете групи учители. Авторът отчита, че е „налице съответствие на теоретичното очакване, че опитът стабилизира удовлетвореността на работното място, докато участниците в ранна кариера акцентират върху способностите и социалното признание“ В този смисъл е оправдано мислене в посока моделиране на менторството. Налице е рефлексия на хипотезите спрямо методическите решения по отношение на кариерното израстване и етичните аргументи, свързани с изследвания проблем, като не се задълбочават интерпретации, свързани с групите по полов признак, което не е и необходимо. Налице са данни, според възрастта на двете групи участници, проектирани върху професионалния им профил като типология. Представените таблици и диаграми онагледяват реалните резултати и ги правят лесно разбираеми, но би било добре диаграмата/ те да са обозначени

според представянето им в текста цифрово. Обработката на данните са проверени с надеждни инструменти, което е доказателство за валидност. Добро впечатление правят описанията в тази част на разработката като преход към по-нататъшната работа в трета глава.

- **Трета глава** – представя и анализира емпиричните данни. В нея от описание се преминава към широкоспектърен анализ на получените данни, за да може хипотезите да бъдат проверени. В основата на цялостната преценка е поставена концептуалната рамка за менторството като, педагогически и организационен процес и причина за професионално развитие.

В трета глава е представен анализ на основните променливи като за целта са налице конкретни показатели. На тях се базира представения обобщен профил на изследваната група лица. Същият е онагледен с таблично, което дава яснота относно групите. Анализът е последван от тълкуване на моделите според различните показатели.

Трета глава завършва с обобщаване на резултатите, като взема предвид емпиричните данни. Такъв подход води до изводи за надеждност и валидност, предвид представителната извадка, включена в изследването.

Следват: Приносните моменти от разработката, които са обобщени така:

- Създаване на концептуална рамка от интегриран тип, според потребностите.
- Анализ на факторите, дефиниращи влиянието на ментора в процеса интеграция на стажант-учителите в образователната среда
- Обосновка на причините за адаптацията в наблюдаваните вариации.
- Обосновава условията за подготовка на ментори.
- Посочва диапазон за бъдеща изследователска работа в посока изграждане на програми за нови групи обучавани и обучаващи.
- Дават параметрите за развитие във времето.
- Представя платформа за въздействие, които са приложими при ефективно менторство.
- Оформя препоръки в контекста на целта на настоящата разработка, съчетаваща теоретични постановки с факти, доказани по емпиричен път.

Към докторантката имам следните препоръки:

1. Намирам, за необходимо да:

- ✓ бъдат коректно обозначавани таблиците и диаграмите.
- ✓ в следващи разработки част от изказа да бъде изчистен от чуждици с цел яснота.

Въпроси нямам. По скоро препоръка за бъдеща работа, тъй като долавям интерес за последваща работа в същата посока, а именно: да се съберат данни за разхода на енергия (най-вече продължаваща мотивация за професионално израстване и увеличаваща се емоционална интелигентност и респективно съпричастност в практиките с деца) и средства (финансови) в случаите, когато лицето се адаптира само или с ментор към учителската професия и да се съпоставят със същите, яко допуснем, че бъде увеличена практическата дейност на студентите при увеличен брой на часовете за хоспитиране и една различна организация.

След като се запознах подробно с разработката на докторантката Ница Хакмон, считам че:

- Темата, избрана за изследване е дисертабилна и има иновативен теоретико-практически потенциал.
- Налице са спазени технически и научни изисквания при разработката и писменото представяне на работата.
- Налице е представена задълбочена емитико-теоретична работа с изводи, които имат приносни моменти, приложими в практиката, които определям като - иновативни.

Посредством разработката си, докторантката е изпълнила изискванията, заложи в Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му и свързаните с тях нормативни документи, на ниво университет - също. Въз основа на това, както и въз основа на становището, описващо съдържателната страна, като подчертавам специално, че направените препоръки не омаловажават постигнатото изразявам положително мнение за резултата от положения труд и препоръчвам докторантката да бъде допусната до защита и оценена

според качествата на работата си и нейната защита. Считам, че приносът който е налице е достатъчно основание за присъждането на образователната и научна степен „ДОКТОР“, Област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика. По докторска програма „Теория на възпитанието и дидактиката“

Оценявам работата като отлична.

01.12.2025 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Соня Георгиева/

OPINION
By Assoc. Prof. Dr. Sonya Georgieva

On the dissertation thesis entitled: "THE INFLUENCE OF THE MENTOR ON THE PROCESS OF INTEGRATION OF INTERN-TEACHERS INTO THE EDUCATIONAL SYSTEM"

The work of Nitsa Hakmon, a PhD student at the Department of "Preschool and Primary School Pedagogy" at South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, for obtaining the educational and scientific degree "PhD", Higher Education Field 1. Pedagogical Sciences, Professional Field 1.2. Pedagogy, in the PhD program "Theory of Education and Didactics", with scientific supervisor: Assoc. Prof. Dr. Krasimira Marulevska, announced as follows: The official public defense of the dissertation will take place on 15.12.2025 at 13:00 in Room 412 of Building 1 at SWU.

From the presented biographical data, it becomes clear that Nitsa Hakmon graduated from Bar-Ilan High School. Afterwards, she obtained a higher educational degree – a bachelor's in education and director at Bar-Ilan University. Among her qualifications are also the executive course – Dr. Mati Dagan and Dr. Burksh, Bar-Ilan University. She continued a master's program at a branch of the University of Latvia. The PhD student's interests lie in the field of assessment as an instrument for achievement motivation. It is impressive that the PhD student also holds a rank in the Ministry of Education: Mentor-trainer for 9th grade, which is the highest in the senior management body of education – the Ministry. Also, a priority place in her qualifications belong to her computer competencies (studied at IBM) and her expanding mathematical knowledge. Part of the qualifications took place in Rosh HaAyin, Kfar Saba, Tel Aviv, Netanya, and others. Gradually, the PhD student received awards for:

- Director – for mathematics as a "bee language";
- Mentoring project during vacations – joint prayer (during vacations) in a public place;
- Creating a day zone in the classroom aimed at developing personal and collective responsibility;
- Alternatives in assessment – as a lever to encourage achievements;
- Systematic "two-age" education;
- Building a graded mathematics program;
- Introducing tasks for mathematical performance;
- Educational space – school certificate;
- Personal commitment – the home for the elderly;
- Creating educational games and others.

The PhD student's work experience and interests are mainly related to:

- Teaching activity for 32 years;
- Work in various schools for children with specific needs and with a broad spectrum of population types – from the most disadvantaged to the most established.

After gaining broad experience working with children aged 14-15, the PhD student shares that she set a goal to work in different places in order to be useful through initiatives aimed at changes in the learning process focused on reducing stress among learners and preventing burnout. Over time, she became an active member of the management team.

Various social roles in the educational sphere are declared, some of which are:

- In the field of mathematics – teacher and coordinator;
- Computer education – coordinator;
- Student coordinator;
- Director of an internal department;
- System administrator and others.

Volunteer activity and qualification courses are also shared.

The biographical data are shared also as a personal story, which impresses with learned lessons and gratitude to her inspiration – her mother. Going through difficulties, she arrived at an idea that becomes the focus of scientific inquiry – the role of the mentor for “saving human capital”. The presented work provides empirical data and summarized results proving professional resilience as a result of strategically oriented efforts.

The dissertation includes: introduction, three chapters, conclusion, and a list of 79 sources. The used literature includes print and online (8) sources in English and Hebrew and consists of 148 standard pages.

The indicated length meets the requirements for such a work and is structured into three chapters:

- Chapter One – examines the theoretical foundations of professional integration and mentoring in teacher preparation.
- Chapter Two – dedicated to the research design with its respective components.
- Chapter Three – presents and analyzes empirical data.

Followed by:

- Conclusion – presents the research results and contribution points.
- Findings – summarize key empirical results.

- Contributions – theoretical and practical.
- Recommendations – argue for improving mentoring practices in programs for newly-qualified teachers while offering proposals to governing institutions based on results with practical effect.
- Bibliography – sufficient in number in three languages, properly formatted.
- Appendices – illustrate the methodological tools for implementing the empirical part.

The introductory pages are dedicated to the relevance and significance of the problem. The attention is focused mainly on the mentor's influence in integrating the intern-teacher into the educational system. It also focuses on the quality of teachers' professional performance. Reasons for difficult adaptation are also outlined, sought within the relationship between school environment, the school as an institution, and interpersonal relations. The author focuses on the support the mentor can provide for the intern-teacher's full adaptation.

The importance of the research topic correlates, as the author notes, with the difficulties facing the teaching profession in the current social environment. Efforts to overcome the problem focus on the mentor's role in two dimensions – practical and theoretical – in view of improving the mentor's supportive role.

Given the outlined relevance, the Object, Subject, Aims, and Tasks of the study are defined.

When formulating the object and subject, clarity and precision are present. The object outlines the scope and boundaries of the study, while the subject concerns the interdependence between the subjects at the focus of investigation.

The aim is qualitatively and thoroughly oriented, given its essential components, and the research tasks are derived from it. They are six in number and cover the entire spectrum of the aim in its theoretical and practical direction.

Already in the description of the tasks, the holistic approach makes a good impression – including classical concepts, etymological explanations, psychological reflections, and pedagogical needs of practical type and achievements.

The research tasks are complemented by “research questions”, which I find distinctive, given the teaching and mentoring experience the PhD student describes. They orient not only toward mentoring, but toward its quality and particularly its effectiveness.

In terms of structure, proper logical sequencing is present. In this context is also the hypothesis – and its corresponding tasks. They are listed chronologically, consistent with the essence of the work and outlining the requirement for significant practical effect.

The methods are presented in two groups: those aimed at theoretical analysis and those suitable for empirical research – quantitative and qualitative.

Special place is given to the research problem (p. 4). It is important, but I believe the reasoning overlaps with the argumentation regarding the relevance of the dissertation. The same applies to the author's argument that follows (p. 5, lines 1–15).

Chapter One, as noted, examines theoretical foundations of professional integration and mentoring. A comprehensive analysis of mentoring models is provided, with emphasis on the role of the mentor-teacher. An interesting and constructive approach is present, related to understanding teaching as moving from presentation of knowledge to ethically-based interactions, overcoming technocratic models. The PhD student outlines positive effects of established standards but also identifies how practices related to teacher integration can be improved. The argumentation rests on knowledge of established authors in career development theory – Reichel and Arnon, Zimmerman, Gavish and Friedman, Greenbank, etc.

The author goes further, connecting the problem with:

- societal processes in which teacher status has been negatively altered;
- the essence of the teaching profession;
- possible variants for career development;
- personality qualities related to professional roles and how effective teaching is assessed, referring to established practices for studying empathy, responsiveness, etc.

There is confidence that these can contribute to protection from existing risk factors, mainly emotional ones, or as the author states, school culture together with supportive leadership has a “protective effect”. Mechanisms, models, and pathways for avoiding emotional exhaustion among intern-teachers are presented. The retrospective on models is thorough and correct, without omitting negative factor

As the author states, “The analytical focus is directed toward establishing the degree to which mentor-teachers’ qualities influence intern-teachers’ professional adaptation, toward examining correlations between demographic characteristics and mentorship results, as well as toward verifying the relationship between effective integration and levels of professional satisfaction.” Professional and institutional support is also acknowledged.

A concise summary concludes Chapter One

Chapter Two – dedicated to the research design. The sample is representative, and the structured methodology is well-balanced – two parallel questionnaires for mentors and intern-teachers, each with four sections for data collection. Their description shows guaranteed validity for measuring mentoring quality. Reliability measures are taken, including Cronbach's alpha for internal consistency. Data collection was electronic via Google

Forms. Anonymity was guaranteed. Data were exported to Excel for statistical processing. Conditions are appropriate for testing hypotheses.

Data were analyzed in SPSS in three stages. Validity is guaranteed by constructed and validated instruments – standardized coding schemes, Cronbach's alpha, descriptive profiles through frequency distributions and measures of central tendency and dispersion. Further analysis was conducted using Pearson correlations and multiple regression, as well as ANCOVA for controlling variables. Structural equation modeling was considered for indirect effects.

Two groups of independent variables and two groups of dependent variables (personal and professional adaptation; job satisfaction) allow a full analysis.

The results show a well-formed group around its leader, predominantly women. A detailed analysis is provided. A comparative diagram illustrates the “mission” of both groups. The author notes alignment with theoretical expectations – experience stabilizes job satisfaction, while early-career participants emphasize abilities and social recognition.

Tables and diagrams clarify the results, though it would be good if diagrams were numbered and included mean values and criteria.

Chapter Three – presents and analyzes empirical data. It transitions from description to broad analysis. Indicators are specified and used to build a summarized profile of the participants, presented in tables. Models are interpreted across indicators. A final summary reflects the empirical findings.

Contribution points include:

- Creating an integrated conceptual framework;
- Analysis of factors defining mentor influence;
- Justification of reasons for adaptation variations;
- Defining conditions for mentor preparation;
- Indicating directions for future research;
- Providing parameters for long-term development;
- Presenting an applicable mentoring impact platform;
- Formulating recommendations aligned with the research aim.

Recommendations to the PhD student:

1. I find it necessary:

- to label tables and diagrams correctly;
- in future works, to remove unnecessary foreign expressions for clarity.

I have no questions. Rather, a recommendation for future research: to collect data on energy expenditure (continuing motivation and emotional intelligence) and financial resources when adaptation occurs independently or with a mentor, and compare with scenarios where practical work for students is increased.

After reviewing the work of Nitsa Hakmon, I conclude:

- The topic is suitable for a dissertation and has innovative theoretical-practical potential.
- Technical and scientific requirements are met.
- A thorough theoretical-empirical analysis with practical contributions is presented.

The PhD student has fulfilled the requirements of the Law on the Development of Academic Staff and related regulations. Based on this, and on the content of the opinion, I express a positive evaluation and recommend that the PhD student be admitted to defense and evaluated accordingly. I believe the contributions justify awarding the educational and scientific degree “PhD”, Higher Education Field 1. Pedagogical Sciences, Professional Field 1.2. Педагогика, in the PhD program “Theory of Education and Didactics”.

I evaluate the work as excellent.

01.12.2025

Prepared by:

/Assoc. Prof. Dr. Sonya Georgieva /